

Befolkningsframskriving for Sandnes 2018-2035

Innledning

Befolkningsframskrivinger er et viktig verktøy for planlegging i kommunen, ettersom de fleste tjenesteområder vil påvirkes av folkemengde og befolknings sammensetning. Sandnes foretar årlig en befolkningsframskriving basert på en rekke forutsetninger, og intensjonen er at framskrivingen skal brukes i kommunens planlegging.

Resultatet av årets framskriving viser en lavere befolkningsvekst de neste årene enn det som har vært tilfelle det siste tiåret. Veksten vil øke gradvis fram mot 2023, før den deretter avtar i perioden frem mot 2035. Vi forventer imidlertid fortsatt befolkningsøkning i hele framskrivingsperioden, i snitt 1,23% per år.

SSB la frem sin befolkningsframskriving den 26. juni. Hovedtrekkene for landet som helhet er:

- Vekst – men lavere enn i de siste årene
- Tydelig aldring – økt levealder (5 år frem til 2040)
- Sentrale strøk får sterkest vekst
- Flere innvandre - i eldre del av befolkningen

På SSBs nettsider kan en lese om komponentene som framskrivingen bygger på, og årlig folketallsutvikling for hver kommune m. m.

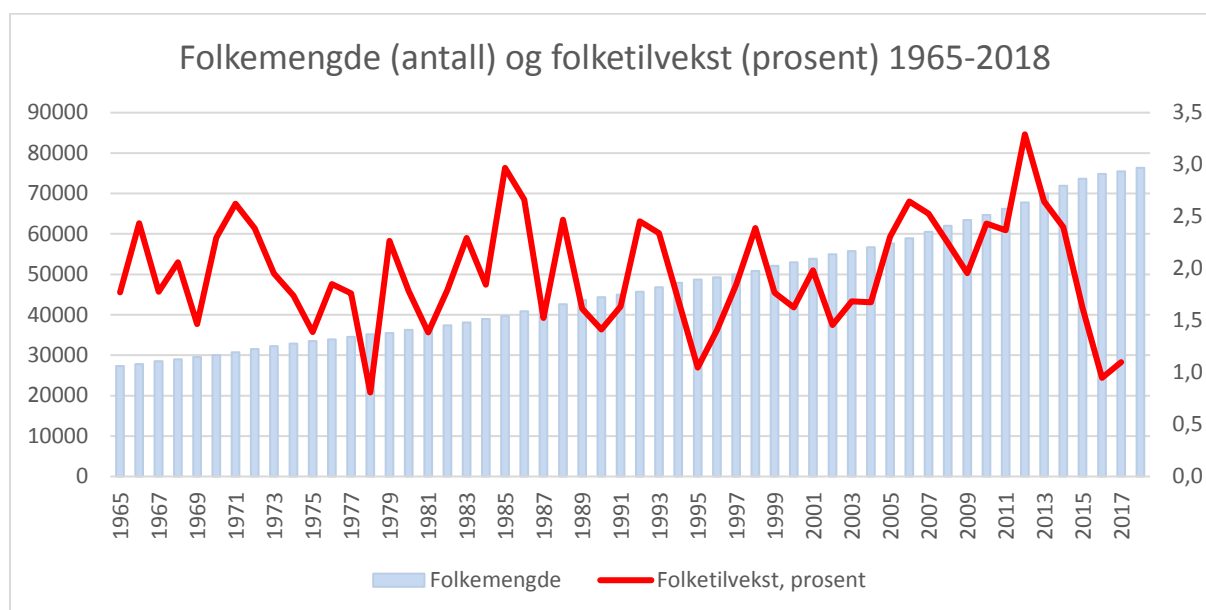
<https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkfram>

Bakgrunn og historikk

Sandnes kommune har de siste tiårene hatt en svært høy befolkningsvekst. Siden 1965 har veksten i snitt ligget på om lag 2 prosent årlig, og i toppåret 2012 var veksten hele 3,2 prosent. En slik vekstrate gjør at befolkningen øker kraftig, og de siste 50 årene har Sandnes vokst fra under 30 000 innbyggere til 76 328 i 2018.

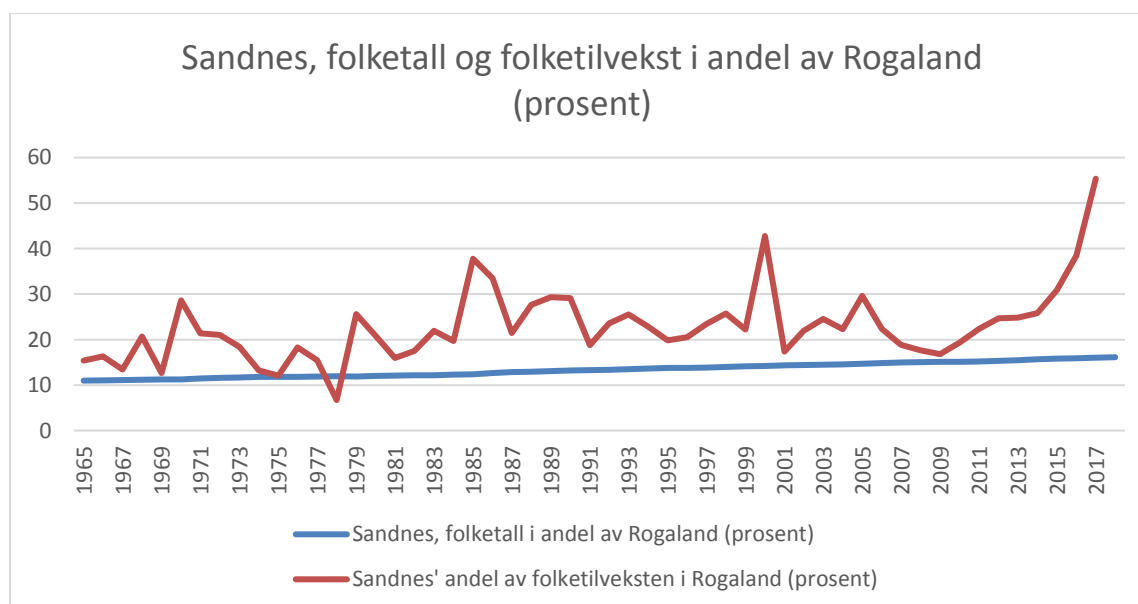
Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Figur 1: Folkemengde (antall) og folketilvekst (prosent), Sandnes kommune. 1965-2018

I samme periode har befolkningen i Rogaland fylke økt fra cirka 250 000 til 473 500 innbyggere. Sandnes kommune har tatt en relativt stor andel av denne veksten, sammenlignet med folketallet. Folketallet i Sandnes utgjør i dag 16,1 prosent av befolkningen i Rogaland, mens 24 prosent av veksten i fylket de siste 10 årene har skjedd i Sandnes. !

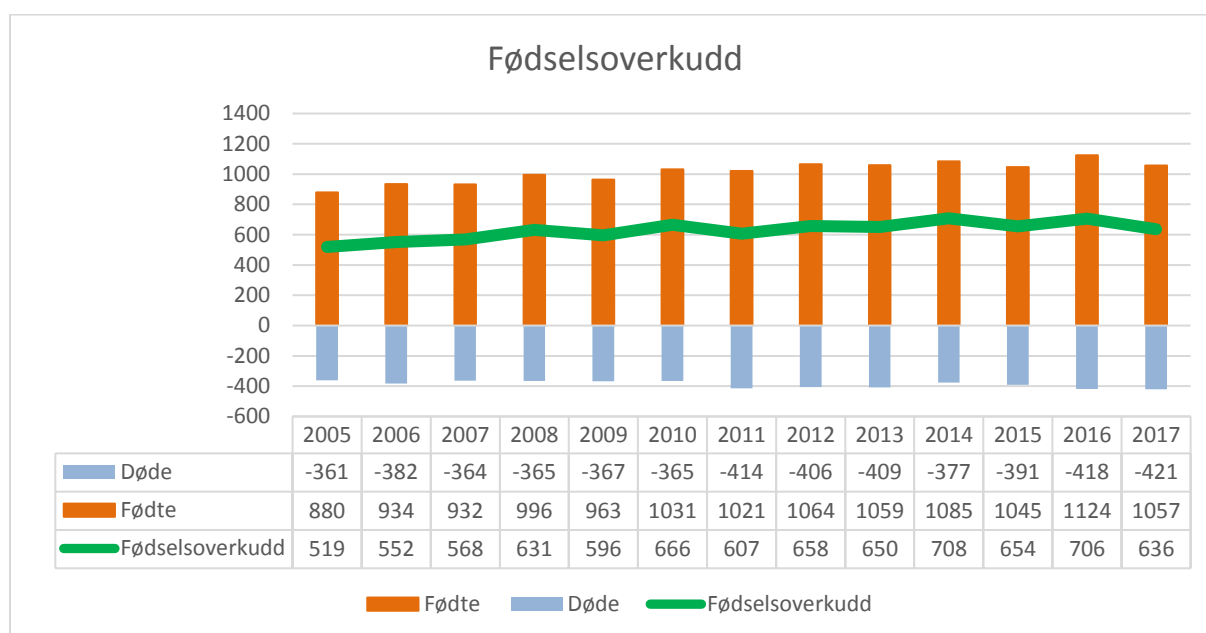
Figur 2: Sandnes andel av folkemengde og befolkningsvekst i Rogaland. 1965-2017. Prosent

Demografiske drivere: Fødselsoverskudd og nettoflytting

En del av befolkningsveksten skyldes fødselsoverskudd, som innebærer at det fødes flere enn det dør. På nasjonalt nivå har fødselsoverskuddet ligget på i underkant av 0,4 prosent av folketallet det siste tiåret, mens tilsvarende tall for Sandnes er i underkant av 1 prosent. Fødselsoverskuddet i kommunen er dermed nokså høyt, og utgjør om lag halvparten av befolkningsveksten. Figur 3 viser at fødselsoverskuddet i Sandnes er relativt stabilt.

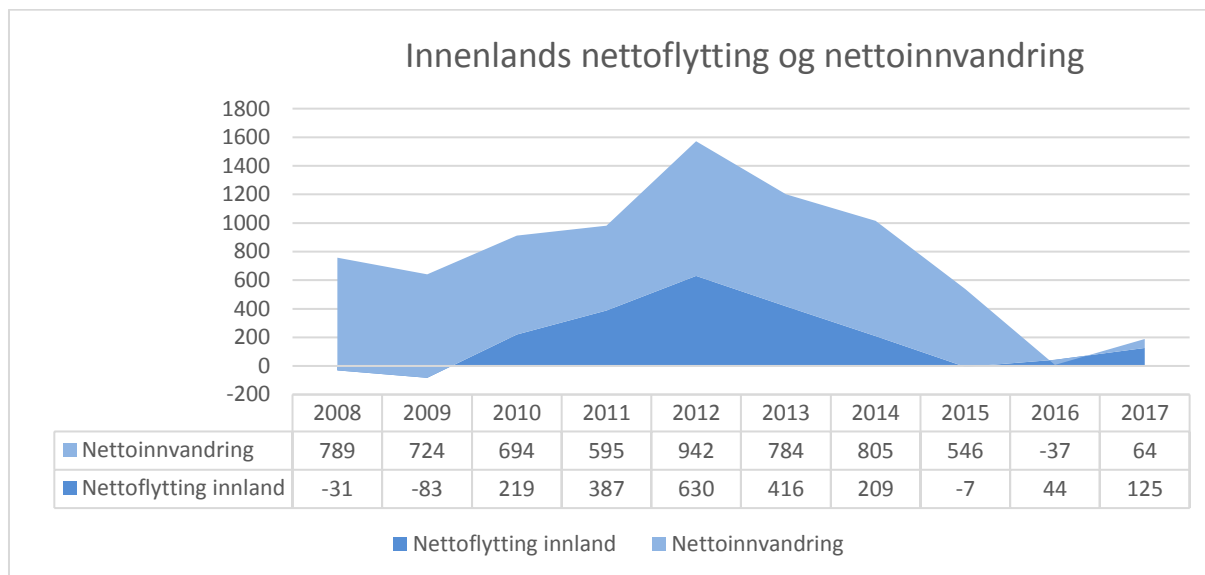
Figur 3: Antall fødte og Fødselsoverskudd i Sandnes. 2007-2017.

Dersom ingen flytter på seg vil befolkningsveksten være lik fødselsoverskuddet. Den delen av befolkningsveksten som ikke skyldes fødselsoverskuddet er altså en konsekvens av flytting. Dersom innflyttingen totalt sett er større enn utflyttingen har man positiv nettoflytting. I Sandnes skyldes om lag halvparten av befolkningsveksten de siste tiårene denne nettoinnflyttingen. Som figur 4 viser svinger nettoflyttingen mer enn fødselsoverskuddet, og man ser en tydelig nedadgående trend de siste årene. Mens fødselsoverskuddet virker relativt upåvirket av sysselsettingsutviklingen, henger flyttemønsteret mer sammen med den økonomiske utviklingen.

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Figur 4: Innenlands nettoflytting og netto innvandring til Sandnes. 2008-2017

En stor andel av nettoinnflyttingen til Sandnes skyldes innvandring. Siden 1998 har ca 14 000 flere personer flyttet til kommunen enn fra den, og mer enn 60 prosent av denne økningen er en konsekvens av nettoinnvandring. Etter EU-utvidelsen i 2004 økte nettoinnvandringen markant, og siden 2006 har nettoinnvandringen vært større enn den innenlandske nettoinnflyttingen. Både nettoinnvandring og innenlandsk nettoflytting har begge har ligget på et langt lavere nivå de siste 3 årene.

Forutsetninger i framskrivingen, tre alternativer

Å lage en befolkningsframskriving handler i grove trekk om å vurdere det framtidige forholdet mellom fødselsoverskudd og nettoflytting. Dette er imidlertid ikke en ren teknisk beregning; ettersom resultatet for de kommende årene naturligvis er ukjent må man nødvendigvis legge til grunn forutsetninger om den framtidige utviklingen. Disse forutsetningene er det dermed knyttet usikkerhet til, og det er viktig å være oppmerksom på dette når man bruker tallene.

I denne rapporten er det laget tre alternative framskrivinger, men disse bør ikke tillegges lik vekt. I høyalternativet (HØY) er det lagt til grunn en befolkningsvekst på 1,75% (ca 1400 personer). Dette nivået på 1,75% er opprettholdt i hele framskrivingsperioden, og gitt de opplysningene vi har per i dag framstår et slikt nivå som høyt.

I lavalternativet (LAV) har man lagt til grunn en vekst som tilsvarer fødselsoverskuddet, det vil si at nettoflyttingen er null. Veksten i LAV alternativet er 0,8% i 2017 og avtar til 0,5% mot slutten av perioden. Alternativene HØY og LAV er i hovedsak laget for å illustrere forskjellige vekstscenarier, og selv om befolkningsutviklingen i disse scenariene er innenfor det som er *mulig*, mener vi at alternativet som bør benyttes i planlegging er hovedalternativet (HOVED).

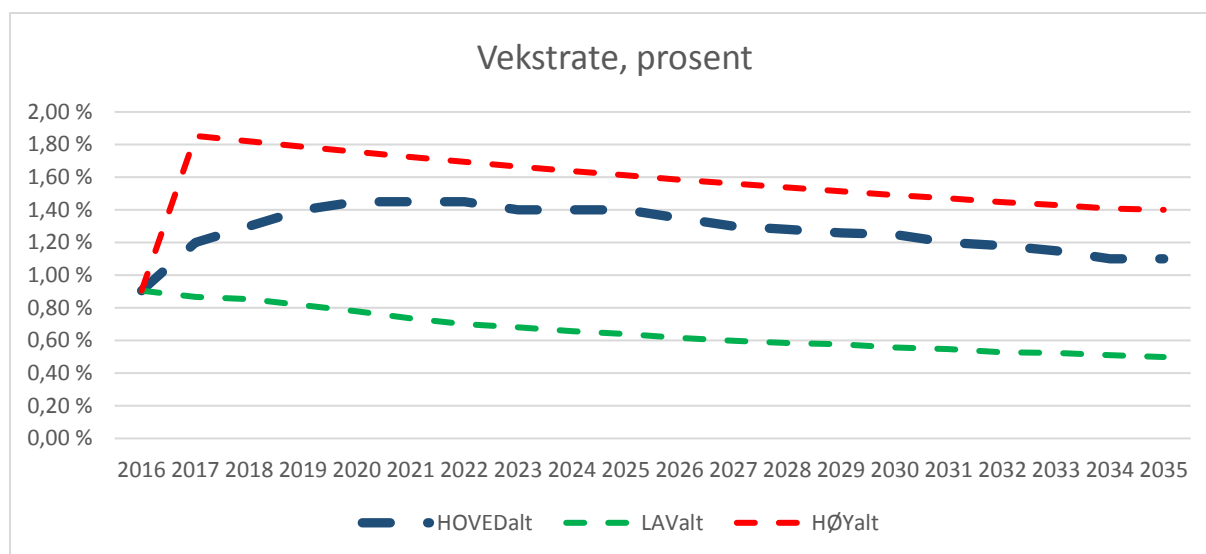
Hovedalternativet: Det ser ut til å være en sammenheng mellom utviklingen på arbeidsmarkedet og befolkningsutviklingen, og det er sannsynlig at en del av den store befolkningsveksten man har hatt i Sandnes skyldes økt etterspørsel etter arbeidskraft. Den høye sysselsettingsveksten i regionen

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

henger sammen med oljerelatert virksomhet, som i løpet av de siste par årene har hatt en markant nedgang. Man antar at næringsutviklingen vil holde seg på et lavere, men positivt nivå også på lang sikt, noe som vil få konsekvenser for sysselsettingsveksten. Den negative sysselsettingsutviklingen ser ut til å være tilbakelagt og at det er en forsiktig optimisme i regionen. På kort sikt legger hovedalternativet en økning i vekstraten fram mot 2023. På litt lengre sikt har SSB sin prognose for Rogaland en avdemping av veksten, og hovedalternativet vil derfor ha lavere vekstrate mot 2035.

Felles for alle de tre alternativene er at de viser en årlig vekst i hele perioden.

Figur 5: Tre alternativer for årlig vekstrate i Sandnes 2017 - 2035

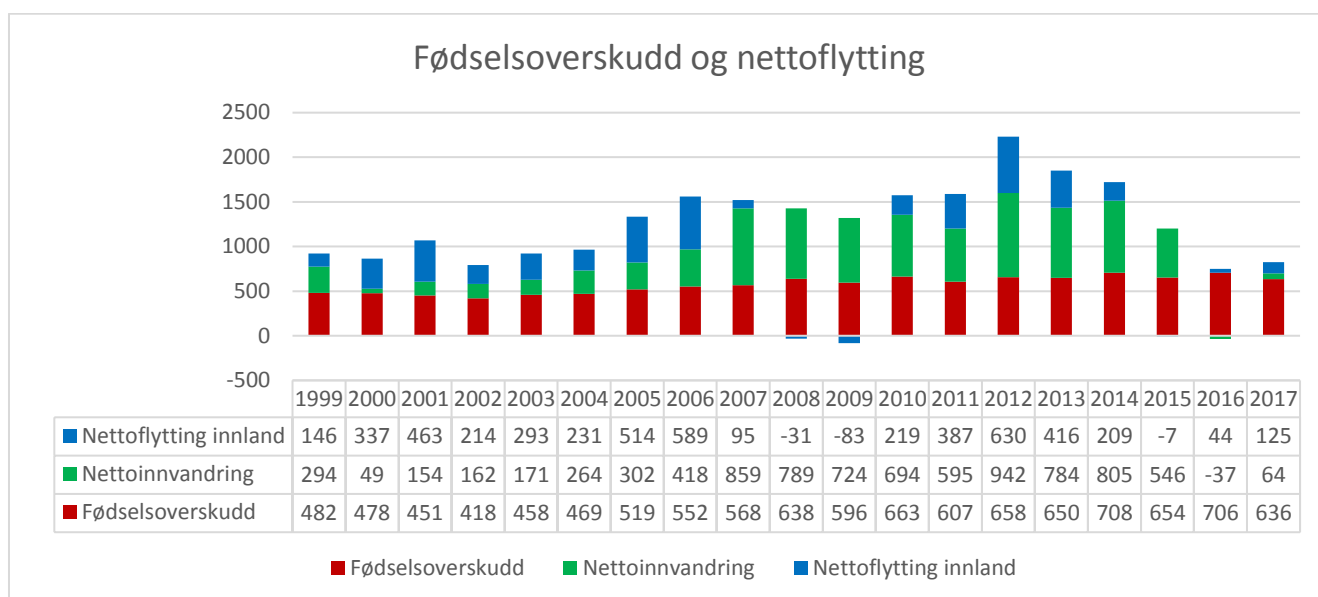

Flytting

Sysselsettingsutviklingen fører hovedsakelig til forandringer i befolkningsveksten ved at flyttingen endres. Det siste tiåret har Sandnes fått nesten 1000 nye innbyggere årlig som følge av at flere flytter til enn fra kommunen. Dette er altså netto flytteeverskudd, men det er langt flere som flytter på seg i løpet av et år.

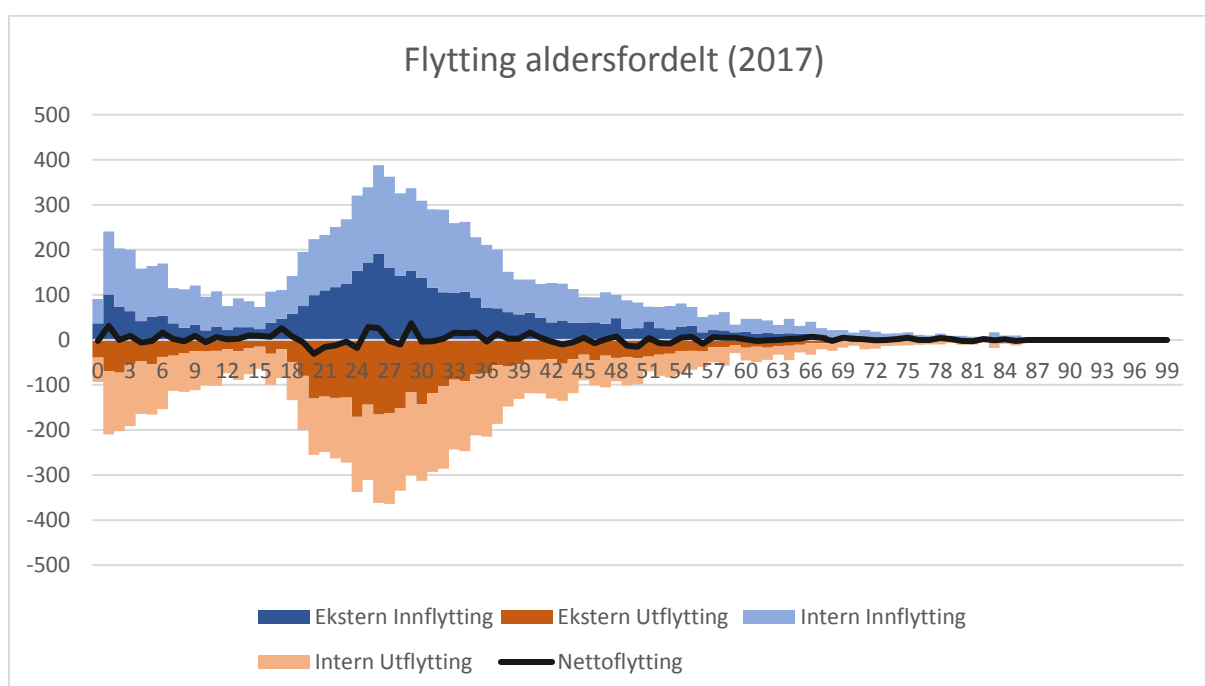
Befolningsframskriving 2018 i Sandnes

Figur 6: Innflytting, utflytting og nettoflytting til Sandnes. 1999-2017

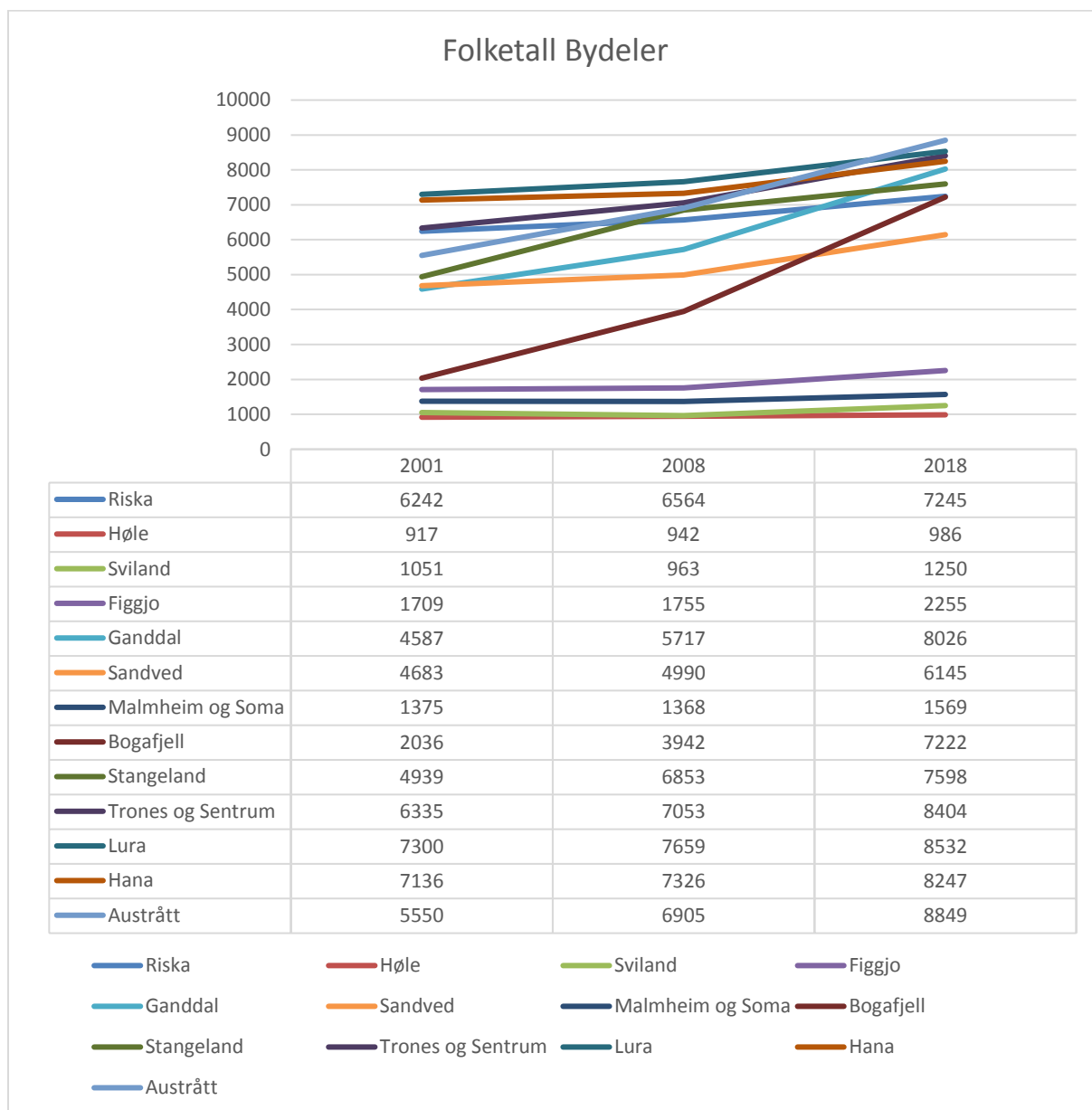
I løpet av et år er det altså store bevegelser i befolkningen, både på tvers av kommunegrensen, og også mellom bydeler innad i Sandnes. Flyttingen er imidlertid ikke jevnt fordelt i befolkningen, noen aldersgrupper flytter mer enn andre. Figur 7 viser flytting til og fra Sandnes, og man ser at det er flest voksne i alderen 20-40 år som flytter både inn og ut av kommunen. En annen gruppe med relativt mye flytting er barn under skolealder.

Figur 7: Innflytting, utflytting og nettoflytting (absolutte tall) i Sandnes, etter alder. 2017

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Nesten 1 av 7 Sandnesbuer flyttet i fjor! Det er høy flytteaktivitet selv om nivået viser en litt lavere trend, og tallene for 2017 viser at over 10.000 av befolkningen flyttet inn til ny adresse i kommunen. I tillegg til 4.100 personer som flyttet inn fra andre kommuner (ekstern innflytting) var det også 6.300 som flyttet til ny adresse i kommunen (intern innflytting). 8,3 % av alle innbyggerne flyttet internt i kommunen i 2017 !. Det vil si at til sammen 13,7 % av kommunens innbyggere hadde flyttet til ny adresse i løpet av 2017. Det er høy flyttefrekvens også i bydeler med lav vekst. Flyttefrekvensen har vært relativt stabil over tid men var i 2017 litt lavere enn tidligere år.

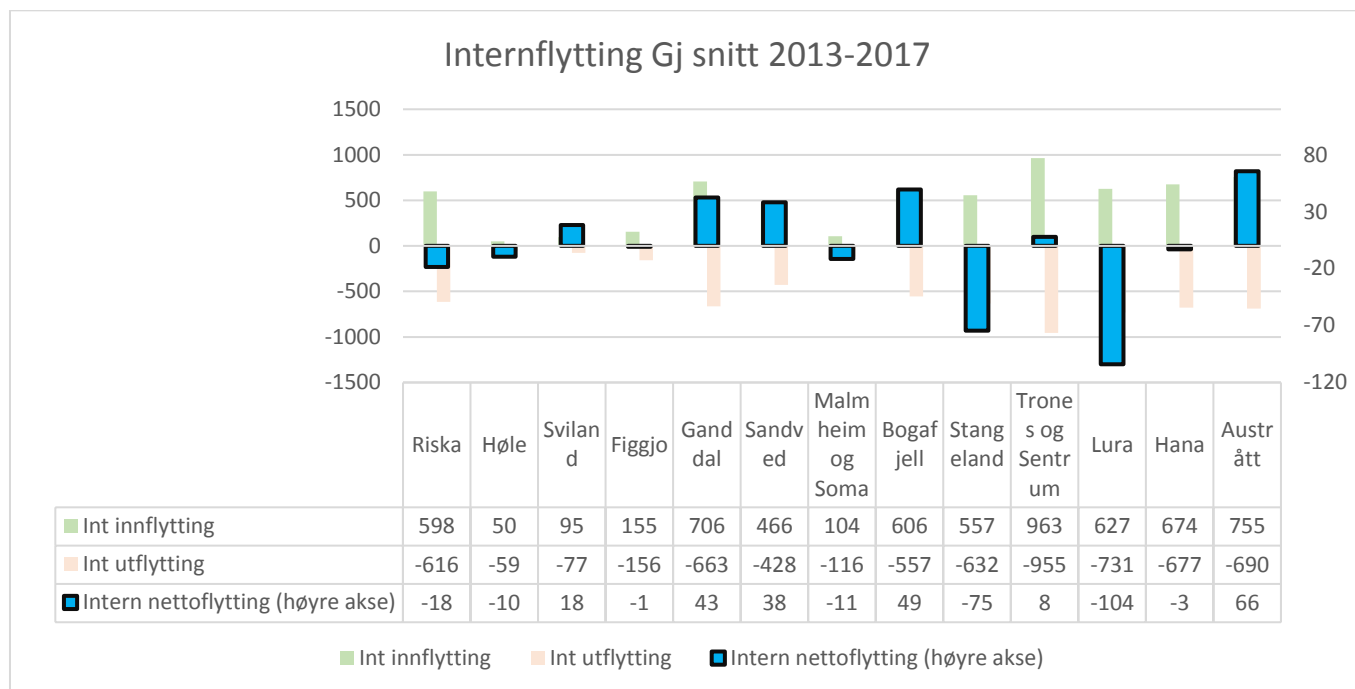

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Når det gjelder intern flytting viser tabellen for de siste fem årene at det er en trend å flytte fra bydelene Lura, Stangeland og delvis også Riska. Og flytting til bydelene Austrått, Bogafjell og Ganddal.

Intern flytting gir ikke utslag i folketallet for kommunen samlet sett, siden summen av den interne inn- og utflyttingen alltid er null, selvsagt. Men internflyttingen er med å påvirke fordelingen av folketallet mellom bydelene.

Figur 8: Folketall pr bydel 2001 og 2018.

Forutsetningen som legges til grunn i denne framskrivingen er at nettoflyttingen påvirkes av sysselsettingsveksten, men at *flyttemønsteret ellers holder seg slik det har vært det siste fem årene*. Det vil for eksempel si at til tross for at vi ser for oss en lavere nettoflytting, vil vi fortsatt se de samme mønstrene i inn- og utflytting, og også intern flytting i kommunen. I teorien vil man dermed også ved 0 nettoflytting ha store bevegelser i folkemengden.

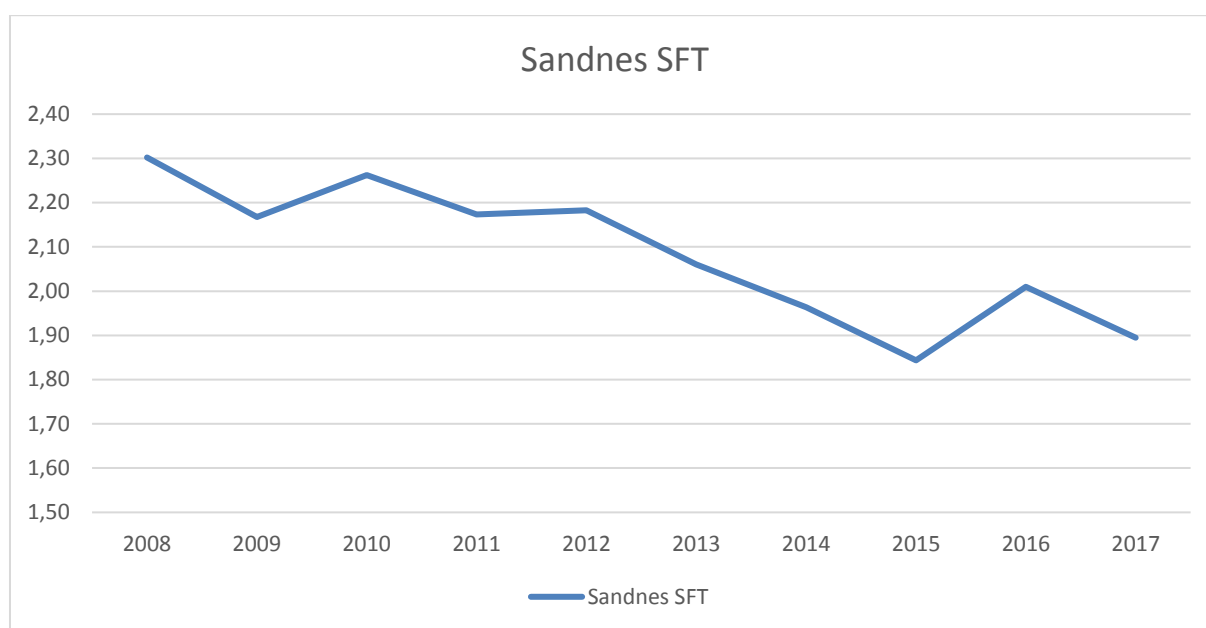
Figur 8 viser at befolkningsveksten de siste årene at bydelene Austrått, Bogafjell og Ganddal har hatt sterk vekst. Men alle bydeler har hatt økning i folketallet.

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Fødselsoverskudd

Fødselstallene for Sandnes har over tid ligget på et relativt høyt nivå. I 2016 ble det født 1 124 barn i kommunen, noe som gir et samlet fruktbarhetstall på 2,01. Dette er en økning fra forrige år, og et trendbrudd fra de foregående årene.

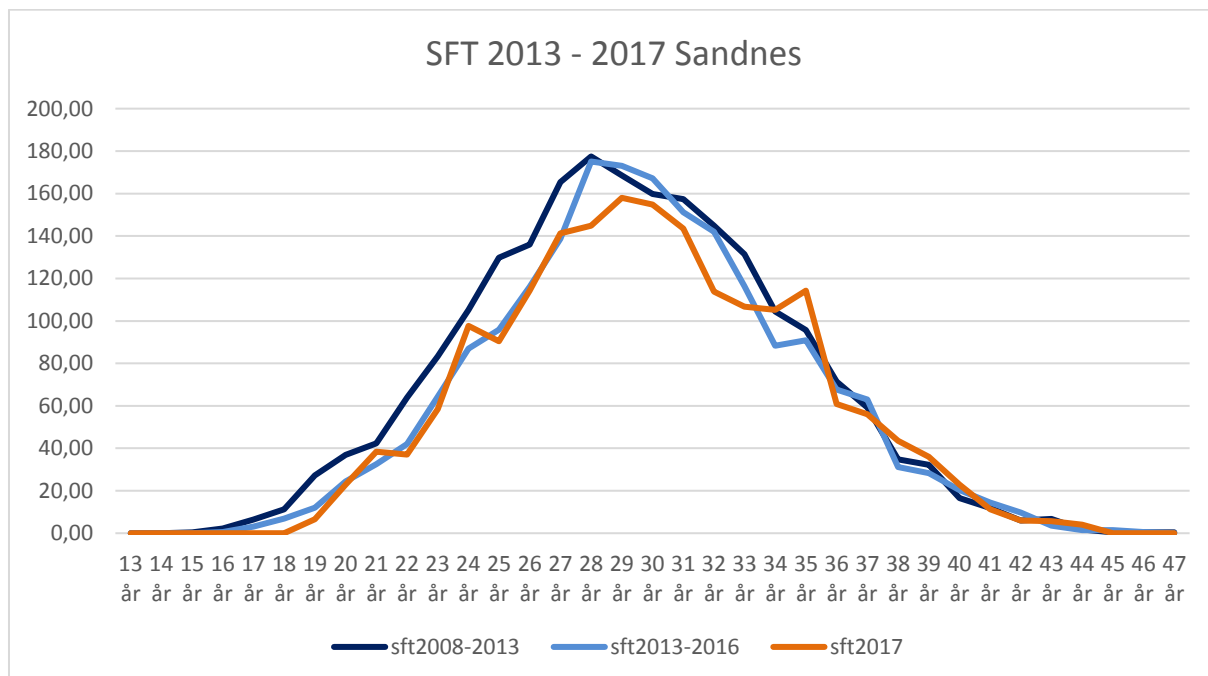
Figur 9: Samlet fruktbarhetstall, Sandnes kommune. 2008-2017

Samlet fruktbarhetstall (SFT) beskriver gjennomsnittlig antall barn hver kvinne kommer til å føde i kvinnens fødedyktige periode (15-49 år). I prognoseperioden legger vi til grunn et SFT-tall mellom 1,95 og 1,85. Dette er litt lavere enn dagens nivå, og over landsgjennomsnittet på 1,62 (som for 2017 var det laveste SFT tallet som var registrert i lands-statistikken av SSB).

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Figur 10: Fødselsfrekvens. Antall fødsler pr 1000 kvinner fordelt på alder. 2008-2016

Utviklingen av SFT-tallet i Sandnes er vist i figur 10. Fødselsfrekvensen er fordelt på kvinnens alder. Forskyvingen til høyre viser at kvinner får flere barn ved høyere alder enn tidligere, og denne trenden går tilbake i tid. Dersom vi sammenlignet med tall før 2008 ville vi sett en enda tydeligere forskyving. Forskyvingen nedover viser lavere fødselstall, og summen av alle fødsler per årskull gir SFT-tallet.

Siden fødselsoverskuddet utgjøres av antall fødte minus antall døde, påvirkes det naturligvis også av dødeligheten i befolkningen. I denne framskrivingen er dødssannsynligheten basert på dødeligheten i Rogaland fylke, og det forventes at levealderen vil øke noe i framskrivingsperioden.

Boligbygging

Befolkningsveksten i denne framskrivingen er fordelt på bydelsnivå, til dels på bakgrunn av observert alderssammensetning og flyttemønster i bydelene. I tillegg legges det til grunn ulik boligbygging i hver bydel, noe som også vil påvirke resultatet av framskrivningen. En høy utbygging vil gi større rom for befolkningsvekst enn en lav utbygging i bydelen.

Framskrivingen av nye boliger er fordelt på bydelsnivå basert på boligreservene i Sandnes, der alle ledige boligtomter er registrert. Oversikten omfatter alle vedtatte reguleringsplaner og godkjente bygeområder i kommuneplanen. Det er viktig å merke seg at vi ikke forventer en jevn utbygging slik resultatene i det påfølgende kapittelet viser. Dersom vi har opplysninger om en planlagt blokk med 100 boliger vil vi for eksempel legge inn ferdigstilte 25 boliger i året over en fireårsperiode, mens man i virkeligheten kanskje vil se 100 ferdigstilte boliger i ett av disse årene og ingen i de tre andre. Utjevningen er gjort for å unngå store og relativt urealistiske svingninger i befolkningsveksten.

I 2018-framskrivingen legger vi til grunn et noe lavere boligantall per år enn det som vi har sett i siste tiårsperiode. Både innenlands flytteoverskudd og antallet innvandrere vil ligge på et lavere nivå, noe som vil føre til en forsiktig optimistisk vekst fremover.

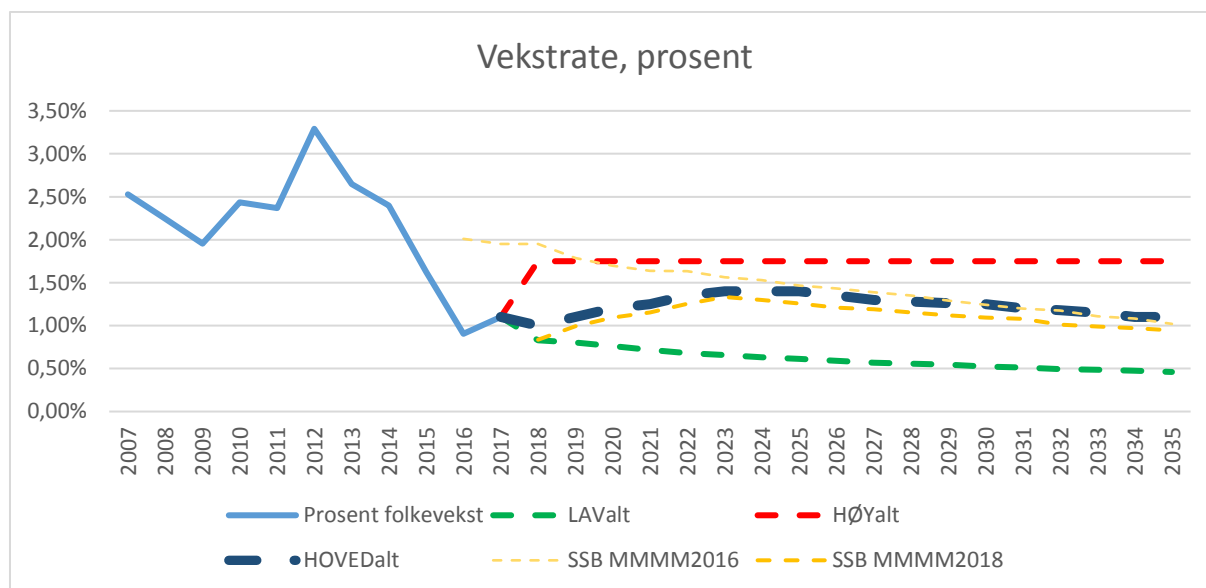
Forholdet mellom boligbygging og folkevekst har vi lagt til grunn et teoretisk forholdstall på 1,6 personer for hver ny bolig som bygges. Husholdnings-strukturen i Sandnes viser at det i dag er i snitt 2,4 personer pr hushold, noe som er et høyt tall for en bykommune. Dersom vi legger til grunn 1,6 personer for hver ny bolig, vil gjennomsnittshushold avta til 2,2 personer i 2035. Utviklingen viser at antallet personer pr hushold er avtagende. Grunnen er sammensatt av blant annet en «urban» trend, generell velstandsutvikling og aldring av befolkningen. Gjennomsnitt 2016 for hele landet var i 2,19 personer per husholdning.

Resultater

Hovedresultater

Figur 11 viser den prosentvise årlige befolkningsveksten fra 2007 til i dag, og vekstraten i framskrivingsalternativene HOVED, LAV og HØY. Som man kan se av figuren ligger befolkningsveksten i hovedalternativet på et litt lavere nivå enn det har gjort de siste årene, men at veksten fortsatt er positiv.

Figur 11: Befolkningsvekst i tre ulike alternativer. 2007-2035. Prosent

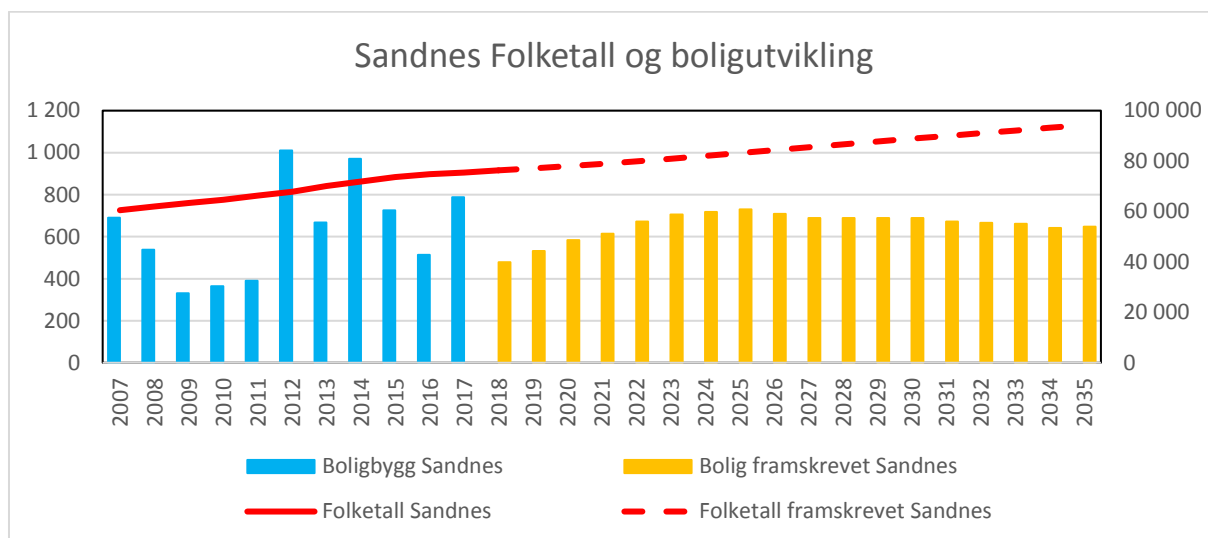
I hovedalternativet er veksten i snitt om lag 1,23 prosent per år, noe som innebærer at folketallet i Sandnes vil øke fra 76 328 personer i 2018 til om lag 94 000 personer i 2035. I samme periode vil boligbyggingen ligge mellom 470 og 720 boliger i året. Hovedalternativet viser en vekst på 1,0 % som øker til 1,4 % i 2022. Mot slutten avtar veksten ned mot 1,1 %.

LAV alternativet viser veksten i kommunen med null nettoflytting. Det vil si at kommunen vokser «naturlig vekst» med fødselsoverskuddet (antall fødte minus antall døde). Det vil si en vekst på 0,8% som gradvis avtar til under 0,5% i slutten av perioden. Grunnen til at fødselsoverskuddet avtar er bl.a. aldring av befolkningen.

HØY alternativet viser en vekst på 1,75 % gjennom hele perioden. Dette tilsvarer en folkevekst på i underkant av 1400 personer til i underkant av 1800 personer i 2035.

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Figur 12: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging, HOVED alternativ. 2007-2035.

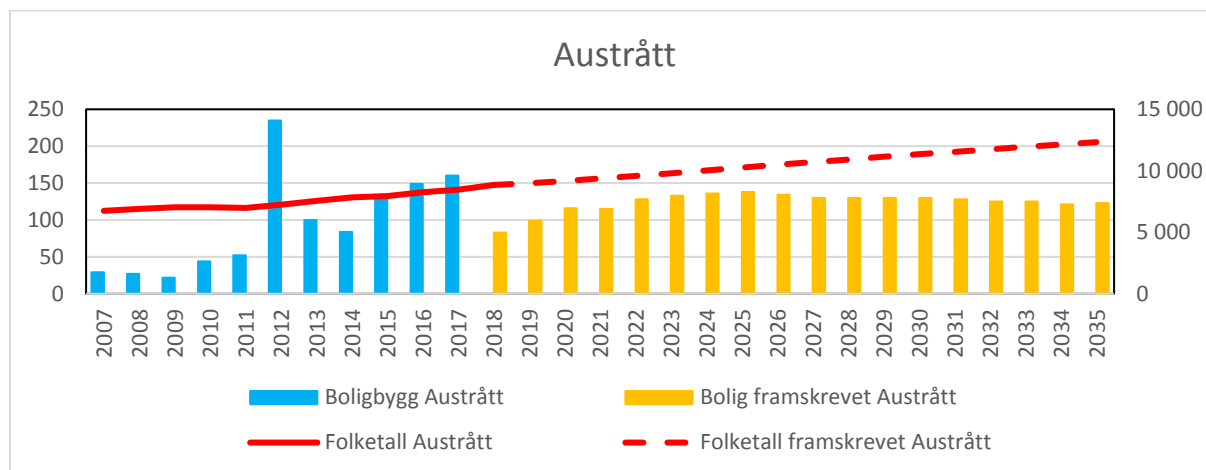

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Bydeler

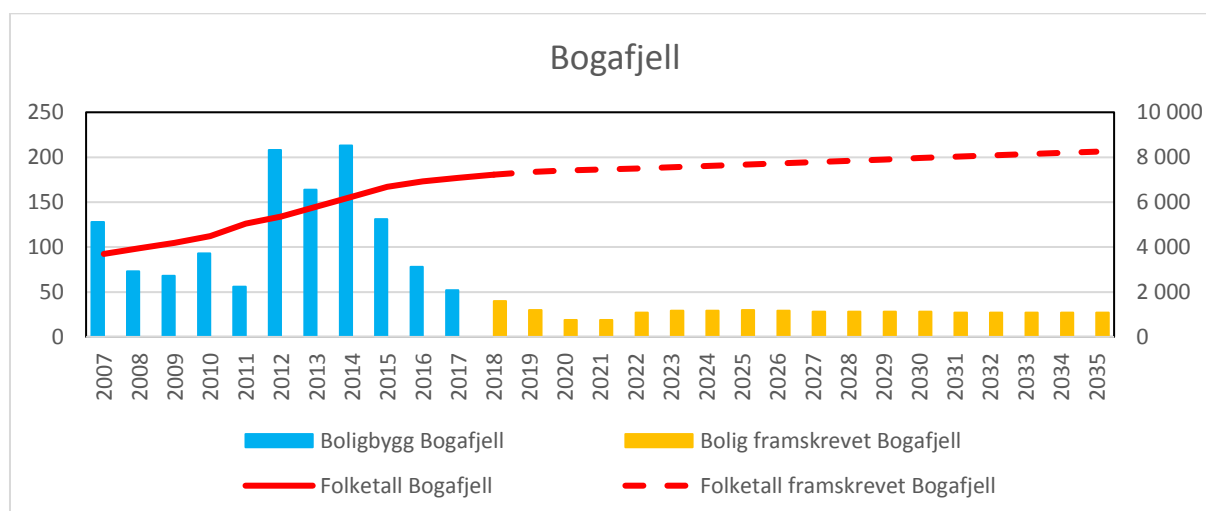
I Austrått bydel vil det ifølge hovedalternativet bygges om lag 130 boliger per år fram mot 2035. Befolkningsveksten i bydelen vil i snitt ligge på 2,3 prosent årlig, noe som innebærer at Austrått vil ha omtrent 12 300 innbyggere i 2035, mot 8 500 i dag. Boligreservene er i hovedsak i Kleivaneområdet og uregulerte arealer langs Ålgårdsveien.

Figur 13: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Austrått bydel. 2007-2035

Folketallet i Bogafjell bydel vil øke fra 7000 til 8200 i framskrivingsperioden, noe som utgjør en årlig vekst på 0,8 prosent i snitt. Utbyggingen i bydelen har vært svært stor, men antas å ligge på et lavere nivå fremover. Det er begrenset tilgang til ledig utbyggingsareal. Folketallsøkningen forventes likevel å holde seg på et høyt nivå, delvis fordi befolkningen i bydelen er ung. Ny kommuneplan kan gi mer tilgang til nye byggeområder.

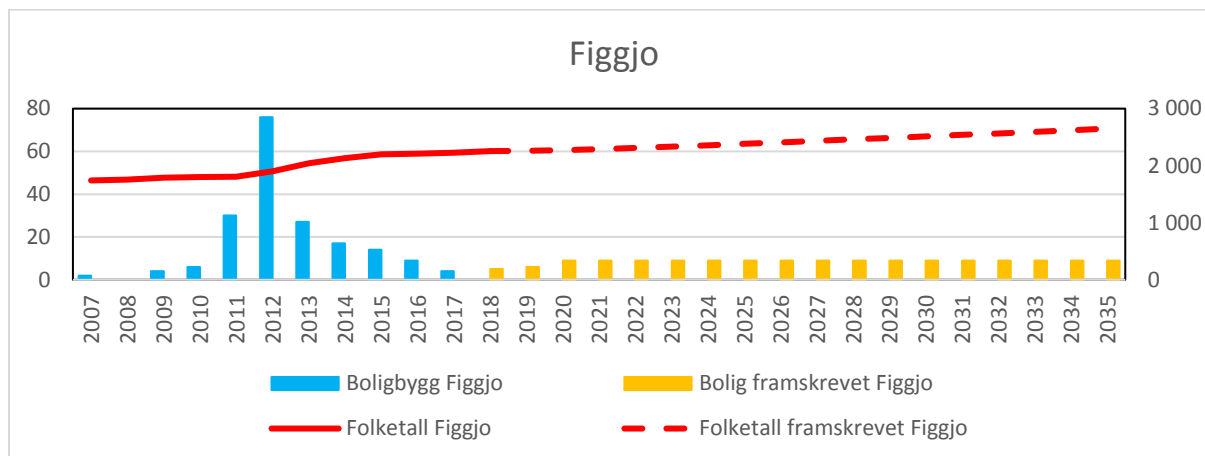
Figur 14: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Bogafjell bydel. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

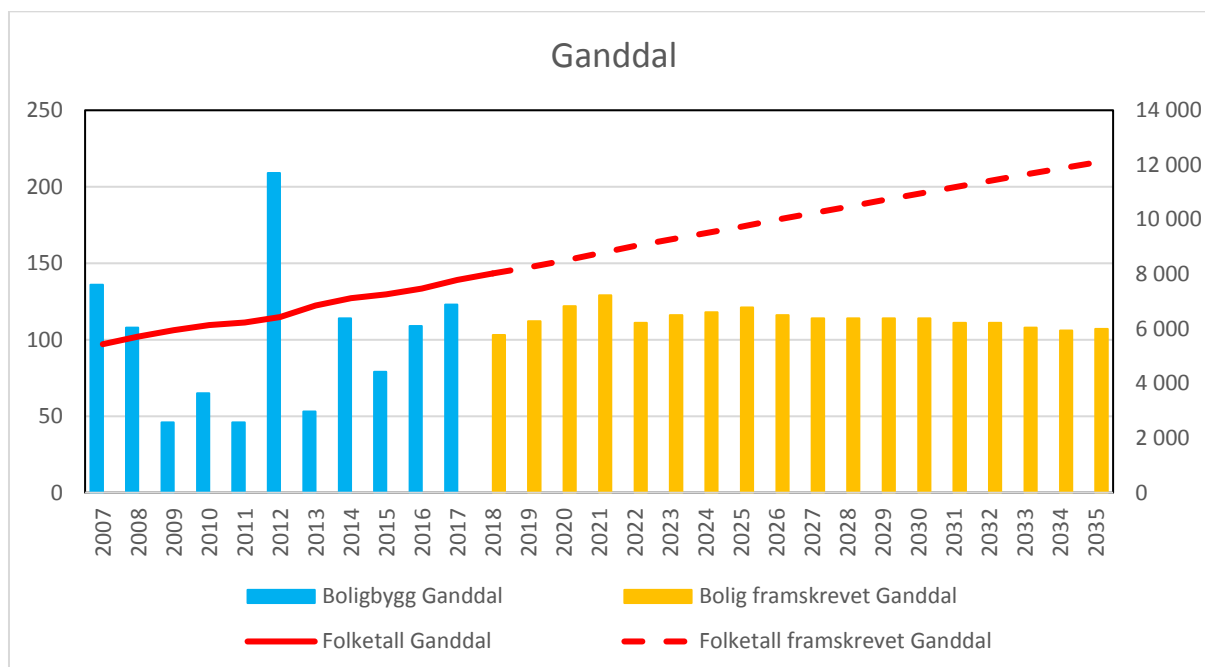
Også i Figgjo bydel vil boligbyggingen å bli lavere, og det forventes at det vil bygges under 10 boliger årlig i snitt. Dette skyldes at det i den gjeldende kommuneplanen er begrenset ledig kapasitet for boligbygging i bydelen. Folketallet antas å øke fra 2 200 til 2 600, en gjennomsnittlig vekst på 1 prosent årlig.

Figur 15: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Figgjo bydel. 2007-2035

I Ganddal bydel forventes en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 3 prosent i året, og befolkningen vil dermed øke fra 7 800 personer i 2018 til 12 000 personer i 2035. Boligbyggingen vil ligge på i overkant av 120 boliger i året. Boligreservene er i hovedsak lokalisert på Sørbøfeltet og Åse gård.

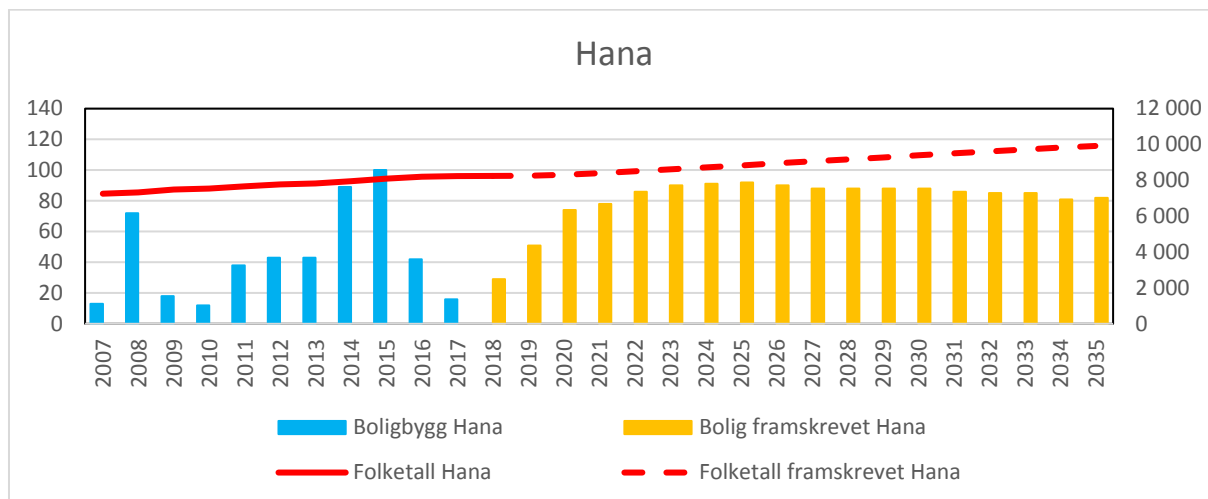
Figur 16: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Ganddal bydel, HOVED. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

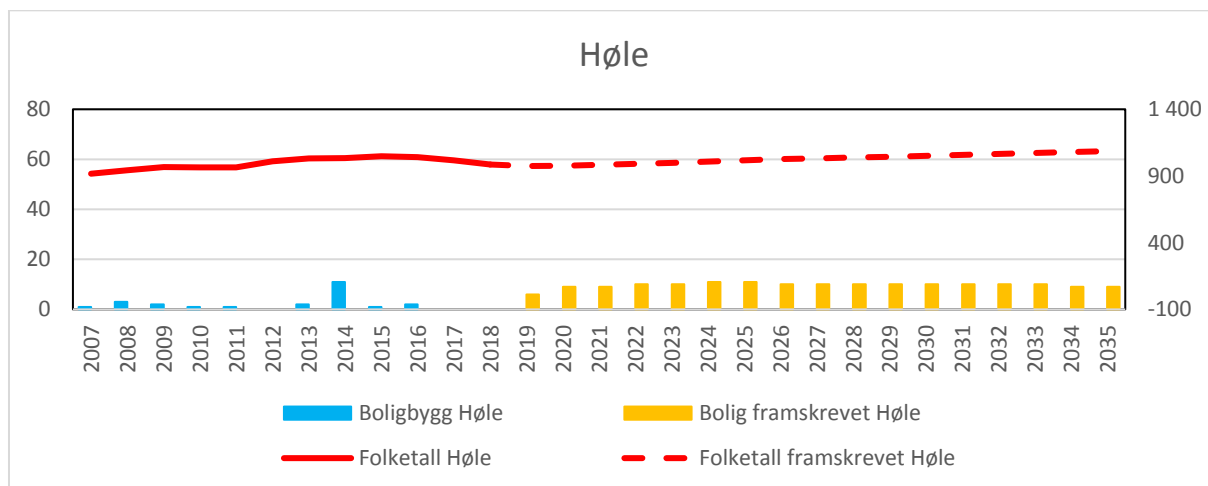
I hovedalternativet forventes det en vekst på 1,2 prosent i Hana bydel, slik at folketallet øker fra 8 500 personer i 2017 til 9900 personer i 2035. I samme periode vil boligbyggingen ligge på et høyt nivå der det bygges om lag 80-100 boliger i året i bydelen. Det betinger at planlagt utbygging ved Vatnekrossen blir gjennomført.

Figur 17: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Hana bydel. 2007-2035

Høle bydel har et folketall på om lag 1 000 personer i 2017, og det forventes at dette vil ligge på mellom 1000 og 1100 personer i 2035. Boligbyggingen vil ligge på under 10 boliger per år i framskrivingsperioden, og både boligbygging og flytting vil påvirke utviklingen i bydelen.

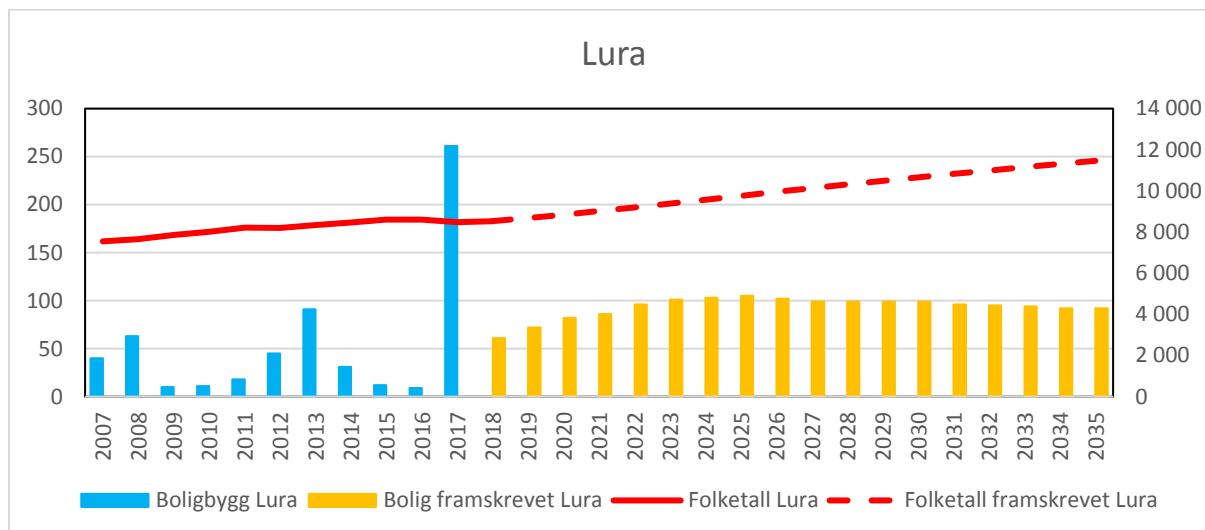
Figur 18: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Høle bydel. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

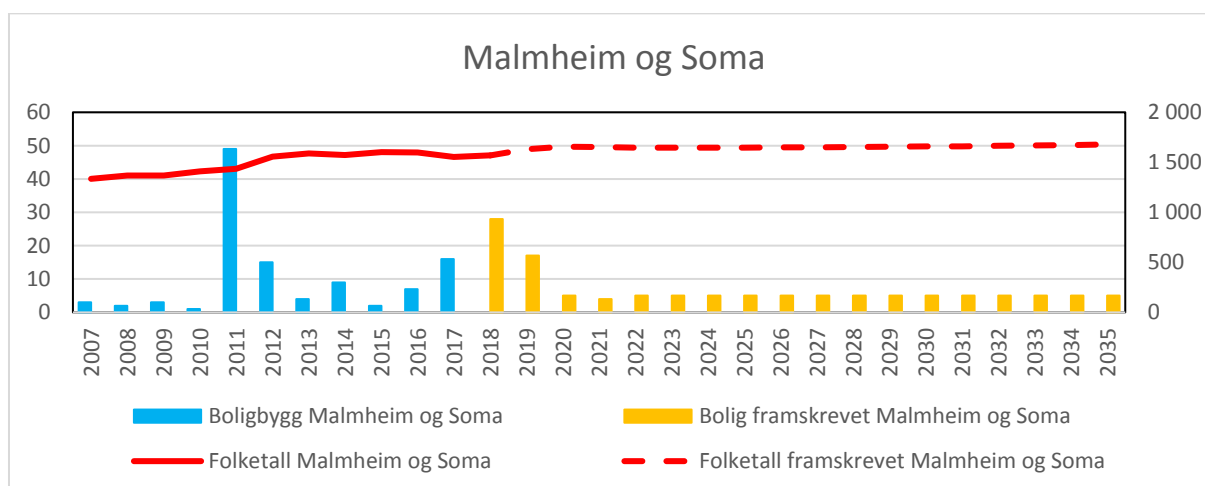
Folketallet i Lura bydel forventes å øke med 2 prosent årlig, fra 8 500 personer i 2017 til 11 000 personer i 2035. Det antas at boligbyggingen vil ligge på i underkant av 1000 nye boliger i året i bydelen. Det høye nivået henger sammen med flere nye utbyggingsområder og nærhet til den nye bussveitraseen, og en legger til grunn at en lykkes i å realisere disse.

Figur 19: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Lura bydel. 2007-2035

Malmheim og Soma bydel har i dag 1 600 innbyggere, og dette forventes å holde seg stabilt i framskrivingsperioden. Boligbyggingen vil ligge under 10 boliger per år i snitt, med unntak av de første par årene da et større boligområde i sentrum er under bygging.

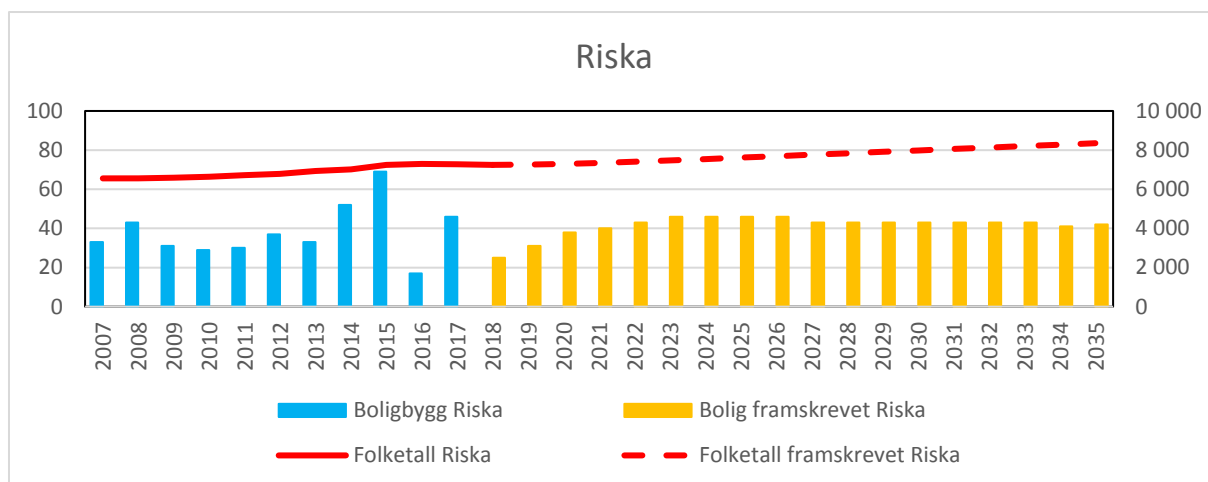
Figur 20: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Malmheim og Soma bydel. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

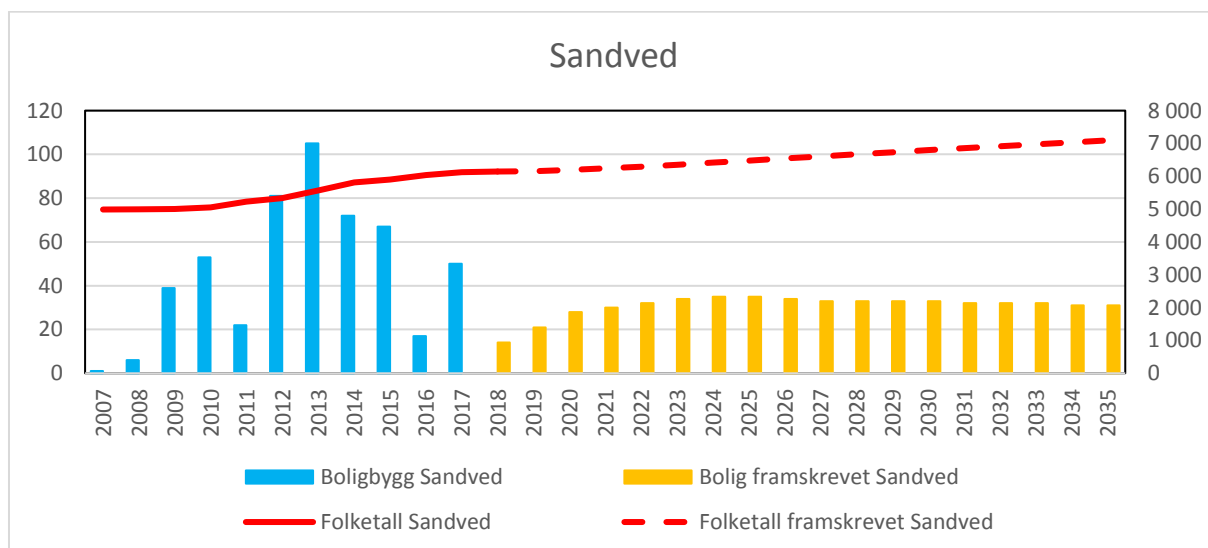
I Riska bydel forventes det at det bygges i underkant av 50 boliger årlig fram mot 2035, og at folketallet vil øke med gjennomsnittlig 0,9 prosent i året. Dette vil føre til en økning i folketallet fra 7 300 til 8 300 i perioden.

Figur 21: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Riska bydel. 2007-2035

I Sandved bydel er det i dag om lag 6 100 innbyggere, noe som forventes å øke til 7 100 innbyggere i 2035. Boligbyggingen har vært relativt høy siden flere større boligprosjekter er blitt gjennomført, og det forventes nå lavere boligbyggeaktivitet, av 20-40 boliger i året.

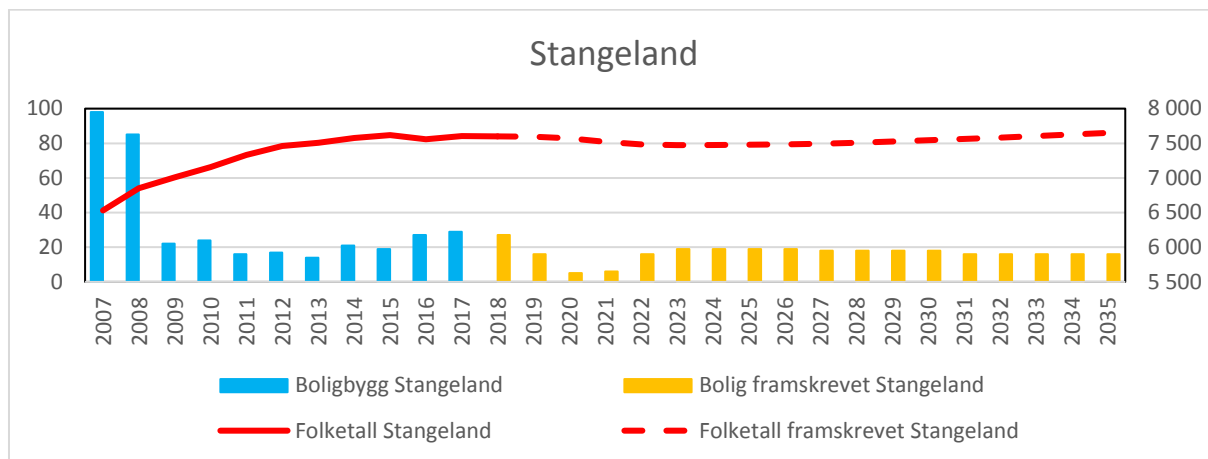
Figur 22: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Sandve bydel. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

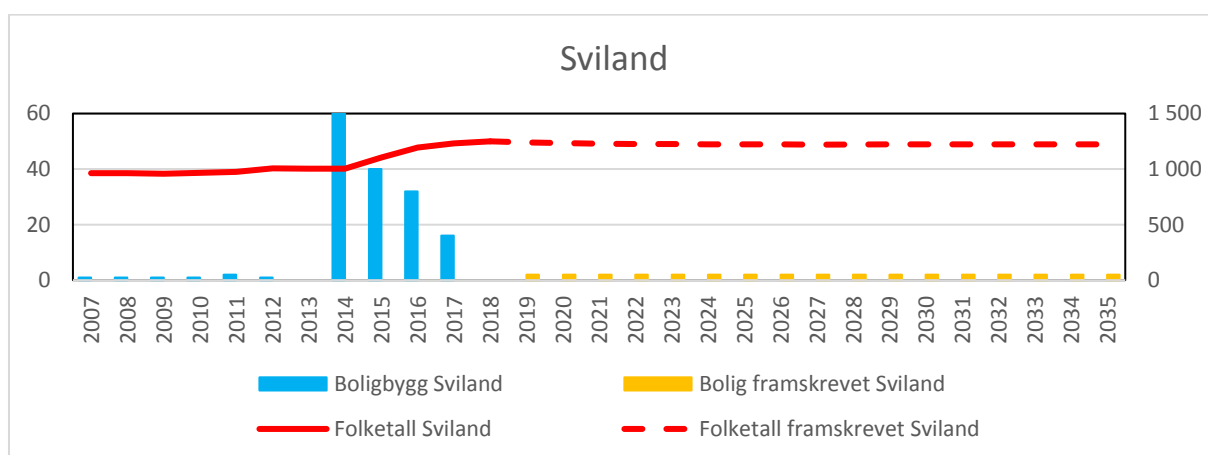
Boligbyggingen i Stangeland bydel forventes å ligge på 10-20 boliger i året. Bydelen har historisk hatt stor boligvekst (Smeaheia), men det er begrenset med boligreserver og det er nå en lavere aktivitet i boligbyggingen. Befolkningen antas å ligge stabilt på rundt 7 600 innbyggere i 2035, omtrent som i dag. Realisering av fortetningsprosjekter kan endre dette.

Figur 23: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Stangeland bydel. 2007-2035

I Sviland bydel bor det i 2017 om lag 1 250 personer, og det forventes å holde seg omtrent uendret frem mot 2035. Boligbyggingen vil ligge på under 5 boliger per år i perioden. Dette skyldes at den store utbyggingen som har vært på Sviland de siste årene er ferdig. I framskrivingsperioden legges det opp til at byggingen vil være i samsvar med ledig boligkapasitet, og at den høye boligbyggingen på Sviland får en pause på noen år dersom ikke kommuneplanen blir endret. Oppstarten av den store byggingen av Sandnes Øst etter 2032 er usikker. Antall boliger pr år fra 2032 er ikke fastsatt. Utviklingen av folketallet og boligbygging kan endres dersom forutsetningene endres i kommuneplanen.

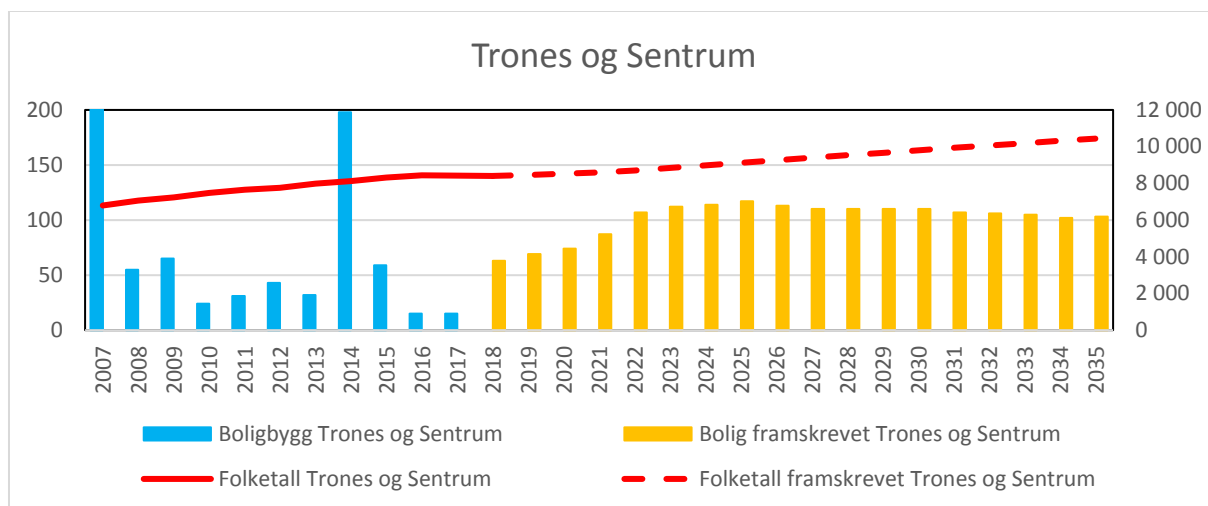
Figur 24: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Sviland bydel. 2007-2035

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

Trones og sentrum bydel forventes å ha en høy boligbygging på mellom 50 og 120 boliger årlig, og frem mot 2035 forventes folketallet å øke fra 8 400 til 10 500. Dette innebærer en befolkningsøkning på 1,4 prosent årlig i gjennomsnitt. Sentrum har imidlertid store boligprosjekter under planlegging og utvikling, men flere av disse er usikre mht tidspunktet for gjennomføring. Dette kan gi store utslag i byggeaktiviteten i bydelen, noe grafen for årene -07 og -14 viser. En forventer derfor at antallet ferdigstilte boliger i Sentrum vil kunne variere fra år til år.

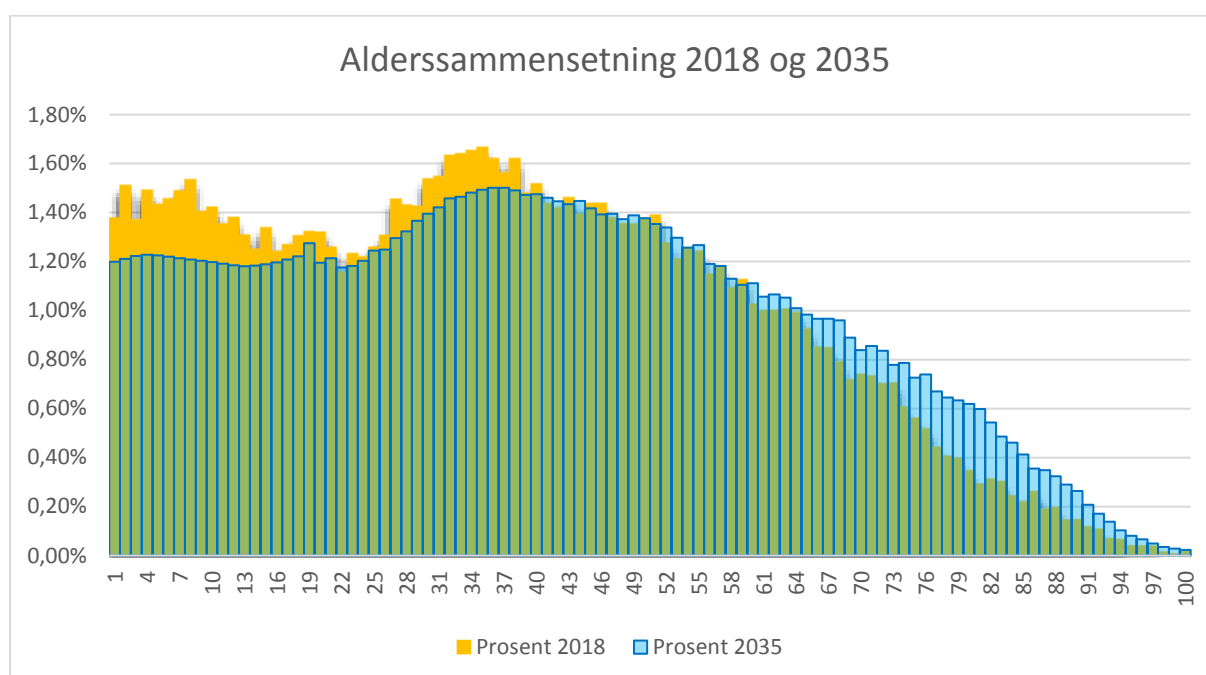
Figur 25: Framskrivning av befolkningsvekst og boligbygging i Trones og sentrum bydel. 2007-2035

Aldersfordeling

I framskrivingsperioden forventes aldersfordelingen i kommunen å endre seg tydelig, men ikke radikalt. Endringen i aldersfordelingen kommer som følge av at befolkningen blir eldre, økt levealder og mindre nettoflytting og lavere fødselstall. Befolkningspyramiden i figur 26, der 2018 og 2035 er lagt over hverandre, viser at man ser dette særlig tydelig i aldersgruppen over 65 år. Denne gruppen vil øke fra 12 til 17 prosent av befolkningen i framskrivingsperioden. Andelen barn og unge under 18 år vil gå ned nesten 3 prosentpoeng, fra 26 til 23 prosent av befolkningen.

Figur 26: Framskrivning av befolkning, etter alder. 2018 og 2035

Oppsummering og bruk av tallene

Det forventes at Sandnes skal fortsette å være en vekstkommune, men resultatene fra hovedalternativet viser en noe mer forsiktig vekst de neste årene. De første årene i framskrivingen er det forventet økende vekst fra 1,0 % til 1,4 % i 2023, men veksten vil være noe avdempet på lengre sikt, ca 1,1 % fram mot 2035. Folketallet vil øke med om lag 20 000 i framskrivingsperioden, og det vil i snitt bygges mellom 480 og 720 boliger årlig frem til 2035.

Det er knyttet usikkerhet til framskrivingene fordi de bygger på forutsetninger om hvordan den fremtidige utviklingen vil se ut, og det vil variere hvor godt forutsetningene treffer. Det er likevel slik at kommunen bør bruke disse framskrivingene i sin planlegging, som et felles utgangspunkt. En robust planlegging for kommunen vil si at en legger opp tjenestetilbud og løsninger som kan tåle et avvik fra befolkningsframskrivingen dersom utviklingen viser seg å bli annerledes.

Andre aktører legger til grunn andre forutsetninger og modeller, en av de mest fremtredende er Statistisk sentralbyrås BEFREG-modell. Denne modellen har imidlertid ikke «ad hoc justeringer i

Befolkningsframskriving 2018 i Sandnes

trendene og folketallet for fylker, kommuner og bydeler. Det betyr at vi ikke tar hensyn til planer om nedleggelse eller oppstart av bedrifter og offentlige funksjoner, framtidige infrastrukturprosjekter, boligbygging eller lignende» (Leknes mfl 2018). SSB anbefaler derfor at man i praktisk planlegging tar lokale forhold med i betraktning, og Sandnes kommune har vurdert det slik at BEFREG-prognosen for Sandnes ligger noe lavt de første årene. Derfor er det avvik mellom SSBs prognose og kommunens egen framskriving.

Hovedalternativet tar i hovedsak hensyn til prognoser om sysselsettingsutvikling og historiske utviklingstrekk, og er dermed ikke et uttrykk for Sandnes kommunes målsetninger, verken når det gjelder vekst på kommunenivå eller på bydelsnivå. Framskrivningen er ment som et verktøy for planlegging av blant annet budsjett, utbygging av barnehageplasser, skoler, BOASer og så videre.

Det er viktig å understreke at dersom man eksempelvis gjør endringer i forutsetningene som gjelder boligbygging, vil dette kunne gi utslag i framskrivningen, men det vil ikke ha noen effekt på virkelighetens boligbygging. Kommunens ambisjoner må altså komme til uttrykk gjennom bruk av andre virkemidler enn endring av forutsetningene i framskrivningen. Dersom reelle tiltak iverksettes for å endre utviklingen, kan effekten av disse eventuelt tas med i neste revisjon av befolkningsframskrivningen, som oppdateres årlig.

Ellers vil jeg til slutt tilføye:

Spørsmål om selve framskrivningen og de enkelte komponenter kan rettes til undertegnede.

Lykke til!

29. juni 2018

Oddbjørn Fosså
Samfunnsplan
Tlf 400 77 911